

## QUESTIONS DE TRÀMIT

En realitat, el fet s'esdevingué a darreries d'una primavera, però amb el cor a la mà es pot afirmar que això era igual. Hauria pogut ocórrer a qualsevol època de l'any. O mai, perquè va tractar-se d'un d'aquests fets insòlits que fan de mal registrar.

Pels volts de mig matí, va presentar-se en una comissaria de l'Eixample un jove ben vestit, d'un aspecte agradable i que respirava bona educació tot ell. En aquells moments, hi havia una llarga cua de ciutadans que esperaven torn per renovar el carnet d'identitat, però el jove va passar de llarg i s'adreçà directament cap a la porta. Es va produir un petit aldarull, de gent que protestava contra els barruts que fan el viu, i el mateix policia que custodiava l'entrada va fer el gest d'agafar el jove pel braç i encaminar-lo cap al final de la cua.

-És que jo vinc per una altra cosa -digué el nouvingut amb una gran polidesa-. He comès un assassinat i em presento perquè em tanquin.

Es van sentir veus de "Ep, alto! Això ja són figues d'un altre paner!" I tothom es va apartar una mica per no interferir la imminent acció de la justícia. El policia es va canviar la metralleta de mà i empenyé suaument el jove cap a dins.

De primer va intervenir-hi un caporal de Logronyo, després un sergent d'Almeria i, com a remat, un inspector que ja feia molts anys que vivia i treballava a Catalunya, on havia pròsperat cedint ara d'ací, ara d'allà, i es trobava en plena crisi de desconcert. A vegades, li semblava que ja ho entenia tot, però de cop i volta queia en estats de depressió que li feien creure que mai no entendria res.

-Segui -va dir l'inspector al jove, en fer-lo passar al seu despatx-. En què el podem servir?

.2.

-He matat una persona i he vingut perquè m'agafin. És el meu deure.

L'inspector va cridar un policia mecanògraf, tot dient-li que anava a començar un interrogatori i que prenguéss nota de tot.

-Nom i professió, si us plau...

-Evarist Dosrius i Mataplana. Antiquari.

-Edat i estat civil?

-Trenta-dos anys. Solter.

-Domicili?

- "Pensió La Dogaressa", del barri de Ribera.

-Bé. Ara digui'ns el nom de la víctima i les circumstàncies del crim.

El jove es va alçar de la cadira i exclamà: "Això sí que no! Són coses íntimes." L'inspector es va allisar els cabells, encengué un cigarret i va apagar-lo de seguida, mentre canviava de lloc uns papers de la seva taula. Tot ho feia sense un objectiu determinat, ben bé d'esma i en espera de recobrar els sentits.

-Senyor Dosrius -digué finalment-: nosaltres tenim molta feina i vostè, així a primera vista, no sembla que vulgui fer el graciós. Em vol explicar què ha vingut a fer?

-Oh, és senzillíssim. He comès un delictes greu i em presento a la policia. Què més volen? Vostè m'acaba de dir que tenen molta feina i jo procuro estalviar-los tota la que pugui.

-Però és de debò que ha matat algú?

-I tant!

-Doncs és de rigor que ens digui de qui es tracta i com ha anat la cosa...

-Aquestes deuen ésser les seves normes, però no pas les meves. Per a mi, la discreció és indispensable i no comprometré mai la vida privada de cap persona, per molt que l'hagi matada.

.3.

-Ha de comprendre que si no ens dóna els detalls no el podem acusar de res...

-L'acusació seria del tot baldera. No cal. Jo confesso la meva culpa i aquí em tenen. Per què ho hauríem de complicar, ara?

-Vostè deu tenir molt poca experiència en qüestions policiaques.

-No en tinc cap. Considero que això m'ha de donar respectabilitat als seus ulls, o sigui que m'ha de creure. Ja pot suposar que no em diverteixo gens en demanar-los que em tanquin, perquè estimo apassionadament l'aire lliure. Es tracta ben bé d'uns escrúpols de consciència que les autoritats haurien d'apreciar altament...

L'inspector també es va aixecar de la seva modesta poltrona i va fer un parell de toms per la peça. "No apunti res més fins que l'avisi", va ordenar al policia mecanògraf. Tot seguit, va acarar-se a l'aspirant a pres i li digué:

-Vagi-se'n a casa seva i reflexioni. Quan tingui les idees clares torni i mirarem d'arreglar-ho a gust de tothom.

-M'hi nego rotundament.

-Doncs m'obligarà a treure'l a empentes...

-No ho pot fer. Jo tinc els meus drets i vostè té les seves obligacions.

Per reblar les seves paraules, el jove es va tornar a asseure i s'aferrà fortament a la cadira. L'inspector, que per uns moments havia pensat telefonar al Peracamps perquè vinguessin a recollir el voluntari, rebutjà la idea dels desequilibris mentals. Hi havia alguna cosa en el rostre del jove que inclinava a creure'l. O, almenys, a voler saber-ne més coses.

-Admiro el seu esperit cívic -va dir-li-. Si no m'error, vostè vol col.laborar...

-Ja ho veu! No crec que se'ls presenti gaire sovint la gan- ga de casos dats i beneïts.

-No, la veritat. Estaria bé d'arrodonir-ho amb tres o quatre

.4.

preguntes i tres o quatre respostes...

-Com ara quines?

-No res de l'altre món. Sobretot, no res que comprometi la sagrada memòria de la víctima. Com per exemple: ¿es tracta d'un crim passional?

-No!

-Potser una qüestió de negocis. Vostè ens ha dit que és antiquari, i en aquesta professió...

-Tampoc!

-I què me'n diu d'un accident? A vegades, sense voler-ho, podem fer mal a algú...

-No s'escarrassi, que no ho endevinarà mai.

-Deixi-m'ho provar. Ens queda l'eutanàsia... Un amic o un parent molt estimat i un sofriment innecessari més cruel que la mort mateixa. Què li sembla?

-Que ni tan sols s'hi acosta, i això que ja m'ha fet les quatre preguntes. Està picant en ferro fred.

-Em dóna una última oportunitat?

-A condició que sigui l'última, sí.

-Bé. Posem-hi una ofensa d'aquelles difícils de perdonar i una venjança llargament acarada. De cop, es presenta l'ocasió, no ho veu ningú, i vostè no es pot dominar...

"No em faci riure", digué el jove. "Per a mi és dolorós que els altres desbarrin. Ja passo prou pena..."

L'inspector es va posar seriós de sobte, amb una mena de severitat escometedora.

-Vostè és un egoïsta repugnant -va dir-. El que vol és quedar-se tranquil de consciència i la resta que se'n vagi a la porra!

-Quina resta?

-La víctima i la gent que l'estimava. I les despulles, que es deuen merèixer alguna cosa més que l'anonimat perpetu.

-Tot això que diu ho he arreglat abans de venir aquí. Vos-

.5.

tè què es pensa? L'interfecte no tenia parents ni amics, i pel que fa això que vostè en diu irrespectuosament les despulles, són a cobert amb tota dignitat.

-Però a la curta o a la llarga, les trobarem. En pot estar segur!

-Estic segur que no. Ni falta que fa. Cregui'm: si es de veres que va per feina, agafi'm i quedarà com un senyor.

-Fora d'aquí!

-Vostè necessita un advocat -va dir el jove a l'inspector-. S'està embolicant i tot el que digui podrà ésser utilitzat contra seu en un judici. Si continua així, se la carregará. Es fa còmplice d'una fuga no desitjada, m'hi obliga, i això és gravíssim. La seva carrera perilla...

El van treure de la comissaria, no ben bé a empentes, però sí empenyent-lo amb energia. Es va produir una gran expectació a la cua dels carnets d'identitat, i el jove va dir en veu alta: "Vostès en són testimonis. Em presento mansament i em fan fora per força. Amb un personal com aquest no anirem enlloc!"

Caminava lentament pel carrer i, en arribar al Cinc d'Oros, el jove va tirar Passeig de Gràcia avall i es ficà en una de les primeres cafeteries. Va demanar una cervesa i es lliurà a unes cogitacions profundes. "Sempre he cregut que el millor era donar la cara", meditava. "Però ja ho veus! Els expliques la part presentable de la veritat i no en tenen prou. La volen tota! Com si tota la veritat existís! Si algun dia se la trobaven de cara, es quedarien de pedra, esgarrifats. Estic convençut que també la foragitarien."

I aquell... Va pagar la consumació amb un posat somiós i sortí, cap a la Plaça de Catalunya. Aquell. Si hagués sabut que era tan senzill, se n'hauria desfet molt abans. Durant anys, li havia fet una nosa terrible.

Pere Calders

## QUESTIONS DE TRÀMIT

En realitat, el fet s'esdevingué a darreries d'una primavera, però amb el cor a la mà es pot afirmar que això era igual. Hauria pogut ocórrer a qualsevol època de l'any. O mai, perquè va tractar-se d'un d'aquests fets insòlits que fan de mal registrar.

Pels volts de mig matí, va presentar-se en una comissaria de l'Eixample un jove ben vestit, d'un aspecte agradable i que respirava bona educació tot ell. En aquells moments, hi havia una llarga cua de ciutadans que esperaven torn per renovar el carnet d'identitat, però el jove va passar de llarg i s'adreçà directament cap a la porta. Es va produir un petit aldarull, de gent que protestava contra els barruts que fan el viu, i el mateix policia que custodiava l'entrada va fer el gest d'agafar el jove pel braç i encaminar-lo cap al final de la cua.

-És que jo vinc per una altra cosa -digué el nouvingut amb una gran polidesa-. He comès un assassinat i em presento perquè em tanquin.

Es van sentir veus de "Ep, alto! Això ja són figues d'un altre paner!" I tothom es va apartar una mica per no interferir la imminent acció de la justícia. El policia es va canviar la metralleta de mà i empenyé suaument el jove cap a dins.

De primer va intervenir-hi un caporal de Logronyo, després un sargent d'Almeria i, com a remat, un inspector que ja feia molts anys que vivia i treballava a Catalunya, on havia prosperat cedint ara d'ací, ara d'allà, i es trobava en plena crisi de desconcert. A vegades, li semblava que ja ho entenia tot, però de cop i volta queia en estats de depressió que li feien creure que mai no entendria res.

-Segui -va dir l'inspector al jove, en fer-lo passar al seu despatx-. En què el podem servir?

.2.

-He matat una persona i he vingut perquè m'agafin. És el meu deure.

L'inspector va cridar un policia mecanògraf, tot dient-li que anava a començar un interrogatori i que prenguéssin nota de tot.

-Nom i professió, si us plau...

-Evarist Dosrius i Mataplana. Antiquari.

-Edat i estat civil?

-Trenta-dos anys. Solter.

-Domicili?

-"Pensió La Dogaressa", del barri de Ribera.

-Bé. Ara digui'ns el nom de la víctima i les circumstàncies del crim.

El jove es va alçar de la cadira i exclamà: "Això sí que no! Són coses íntimes." L'inspector es va allisar els cabells, encengué un cigarret i va apagar-lo de seguida, mentre canviava de lloc uns papers de la seva taula. Tot ho feia sense un objectiu determinat, ben bé d'esma i en espera de recobrar els sentits.

-Senyor Dosrius -digué finalment-: nosaltres tenim molta feina i vostè, així a primera vista, no sembla que vulgui fer el graciós. Em vol explicar què ha vingut a fer?

-Oh, és senzillíssim. He comès un delictes greu i em presento a la policia. Què més volen? Vostè m'acaba de dir que tenen molta feina i jo procuro estalviar-los tota la que pugui.

-Però és de debò que ha matat algú?

-I tant!

-Doncs és de rigor que ens digui de qui es tracta i com ha anat la cosa...

-Aquestes deuen ésser les seves normes, però no pas les meves. Per a mi, la discreció és indispensable i no comprometré mai la vida privada de cap persona, per molt que l'hagi matada.

.3.

-Ha de comprendre que si no ens dóna els detalls no el podem acusar de res...

-L'acusació seria del tot baldera. No cal. Jo confesso la meva culpa i aquí em tenen. Per què ho hauríem de complicar, ara?

-Vostè deu tenir molt poca experiència en qüestions policíaques.

-No en tinc cap. Considero que això m'ha de donar respectabilitat als seus ulls, o sigui que m'ha de creure. Ja pot suposar que no em diverteixo gens en demanar-los que em tanquin, perquè estimo apassionadament l'aire lliure. Es tracta ben bé d'uns escrúpols de consciència que les autoritats haurien d'apreciar altament...

L'inspector també es va aixecar de la seva modesta poltrona i va fer un parell de tombs per la peça. "No apunti res més fins que l'avisi", va ordenar al policia mecanògraf. Tot seguit, va acarar-se a l'aspirant a pres i li digué:

-Vagi-se'n a casa seva i reflexioni. Quan tingui les idees clares torni i mirarem d'arreglar-ho a gust de tothom.

-M'hi nego rotundament.

-Doncs m'obligarà a treure'l a empentes...

-No ho pot fer. Jo tinc els meus drets i vostè té les seves obligacions.

Per reblar les seves paraules, el jove es va tornar a asseure i s'aferrà fortament a la cadira. L'inspector, que per uns moments havia pensat telefonar al Peracamps perquè vinguessin a recollir el voluntari, rebutjà la idea dels desequilibris mentals. Hi havia alguna cosa en el rostre del jove que inclinava a creure'l. O, almenys, a voler saber-ne més coses.

-Admiro el seu esperit cívic -va dir-li-. Si no m'erro, vostè vol col.laborar...

-Ja ho veu! No crec que se'ls presenti gaire sovint la gan- ga de casos dats i beneficis.

-No, la veritat. Estaria bé d'arrodonir-ho amb tres o quatre

.4.

preguntes i tres o quatre respostes...

-Com ara quines?

-No res de l'altre món. Sobretot, no res que comprometi la sagrada memòria de la víctima. Com per exemple: ¿es tracta d'un crim passional?

-No!

-Potser una qüestió de negocis. Vostè ens ha dit que és antiquari, i en aquesta professió...

-Tampoc!

-I què me'n diu d'un accident? A vegades, sense voler-ho, podem fer mal a algú...

-No s'escarrassi, que no ho endevinarà mai.

-Deixi-m'ho provar. Ens queda l'eutanàsia... Un amic o un parent molt estimat i un sofriment innecessari més cruel que la mort mateixa. Què li sembla?

-Que ni tan sols s'hi acosta, i això que ja m'ha fet les quatre preguntes. Està picant en ferro fred.

-Em dóna una última oportunitat?

-A condició que sigui l'última, sí.

-Bé. Posem-hi una ofensa d'aquelles difícils de perdonar i una venjança llargament acaronada. De cop, es presenta l'ocasió, no ho veu ningú, i vostè no es pot dominar...

"No em faci riure", digué el jove. "Per a mi és dolorós que els altres desbarrin. Ja passo prou pena..."

L'inspector es va posar seriós de sobte, amb una mena de severitat escometedora.

-Vostè és un egoïsta repugnant -va dir-. El que vol és quedar-se tranquil de consciència i la resta que se'n vagi a la porra!

-Quina resta?

-La víctima i la gent que l'estimava. I les despulles, que es deuen merèixer alguna cosa més que l'anonimat perpetu.

-Tot això que diu ho he arreglat abans de venir aquí. Vos-

.5.

tè què es pensa? L'interfecte no tenia parents ni amics, i pel que fa això que vostè en diu irrespectuosament les despulles, són a cobert amb tota dignitat.

-Però a la curta o a la llarga, les trobarem. En pot estar segur!

-Estic segur que no. Ni falta que fa. Cregui'm: si es de veres que va per feina, agafi'm i quedarà com un senyor.

-Fora d'aquí!

-Vostè necessita un advocat -va dir el jove a l'inspector-. S'està embolicant i tot el que digui podrà ésser utilitzat contra seu en un judici. Si continua així, se la carregarà. Es fa còmplice d'una fuga no desitjada, m'hi obliga, i això és gravíssim. La seva carrera perilla...

El van treure de la comissaria, no ben bé a empentes, però sí empenyent-lo amb energia. Es va produir una gran expectació a la cua dels carnets d'identitat, i el jove va dir en veu alta: "Vostès en són testimonis. Em presento mansament i em fan fora per força. Amb un personal com aquest no anirem enlloc!"

Caminava lentament pel carrer i, en arribar al Cinc d'Oros, el jove va tirar Passeig de Gràcia avall i es ficà en una de les primeres cafeteries. Va demanar una cervesa i es lliurà a unes cogitacions profundes. "Sempre he cregut que el millor era donar la cara", meditava. "Però ja ho veus! Els expliques la part presentable de la veritat i no en tenen prou. La volen tota! Com si tota la veritat existís! Si algun dia se la trobaven de cara, es quedarien de pedra, esgarriats. Estic convençut que també la foragitarien."

I aquell... Va pagar la consumació amb un posat somiós i sortí, cap a la Plaça de Catalunya. Aquell. Si hagués sabut que era tan senzill, se n'hauria desfet molt abans. Durant anys, li havia fet una nosa terrible.

Pere Calders